

NOVEMBER 2018 | NR. 1

FORSYNINGSMAGASINET

**GOD
SELSKABSLEDELSE**

Læs mere side 4

**FUSION OG SAMARBEJDE
I VARMESSEKTOREN**

Læs mere side 16

**POLKA SKAL
SIKRE ENSARTETHED**

Læs mere side 22

INDHOLD:

- 4 — God selskabsledelse
- 6 — Forrentning af indskudskapital i varmeselskaber
- 8 — Høringsudkast vedr. ny anmeldelsesbekendtgørelse med tilhørende konteringsvejledning for varmevirksomheder
- 10 — Budgettering i varmevirksomheder underlagt regulatoriske krav
- 14 — Fusioner og samarbejder i forsyningssektoren
- 16 — Fusion og samarbejde i varmesektoren
- 20 — Robotterne flytter ind – effektiv optimering af organisationen
- 22 — Pris- og levetidskatalog – POLKA skal sikre ensartethed
- 24 — Skattemæssige indgangsværdier ved ophævelse af skattefritagelse
- 30 — Databeskyttelsesforordningen

Copyright © BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Alle rettigheder forbeholdes. Mekanisk, fotografisk, elektronisk eller anden form for gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne brochure eller dele heraf er ikke tilladt uden BDO's skriftlige samtykke ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Undtaget herfra er korte uddrag til brug for omtale.

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab, danskejdet rådgivnings- og revisionsvirksomhed, er medlem af BDO International Limited- et UK-baseret selskab med begrænset hæftelse - og del af det internationale BDO netværk bestående af uafhængige medlemsfirmaer. BDO er varemærke for både BDO netværket og for alle BDO medlemsfirmaerne.

BDO i Danmark beskæftiger godt 1.200 medarbejdere, mens det verdensomspændende BDO netværk har ca. 74.000 medarbejdere i mere end 160 lande.

Forsyningsmagasinet

Udgiver: BDO. 1. udgave, 1. oplag 2018. Udkommer to gange årligt. Oplagstal: 800 stk. Redaktionen er afsluttet oktober 2018

Formål

Forsyningsmagasinet formål er, at BDO's branchegruppe for Energi og Forsyning informerer om udviklingen inden for sektoren.

Redaktion

Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO
Søren Peter Nielsen, Partner, statsautoriseret revisor i BDO
Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO

Andre bidragsydere

Jeanette Staal, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
Kristina Ørbæk Larsen, Manager i BDO
Per Frost Jensen, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
Catja Rødbro, Senior Assistant i BDO
Nicoline Yde Poulsen, Consultant, Advisory i BDO
Jesper Birch, Partner, Advisory i BDO
Frank Haldager, Senior Manager, Advisory i BDO
Per Sloth, Partner, chef for Risk Assurance i BDO
Ole Ejsing, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
Mikkel Aalykke, Partner, statsautoriseret revisor i BDO
Klaus Kalsmose Jakobsen, Senior Manager, Moms i BDO

Fotograf: Christoffer Håkansson
Grafisk Design: Anne Friis Sørensen, Manager Art Direction i BDO
Redaktionel bearbejdning:
Jeppe Gjerløv Pedersen, Manager Marketing i BDO,
Marianne Halse Gravesen, Manager Communication & PR i BDO

Forlagsnummer 989246, BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
ISBN: 978-87-989246-1-6 / EAN 9788798924616

Velkommen til Forsyningsmagasinet

Med vores nye magasin, der udkommer to gange årligt, stiller vi skarpt på forsyningsbranchen og belyser hver gang en række aktuelle faglige emner.

Redaktionen er sammensat af egne brancheeksperter inden for området. For os er det vigtigt, at dele viden og indsigt – vi ved, det er vejen til vækst og til at skabe stabilitet på driftsniveau. Vores kendskab til energi- og forsyningssektoren går dybt både på lovgivningsniveau, og når det gælder praksis helt inde i maskinrummet.

2018 har budt på høj aktivitet i forsyningssektoren, eksempelvis spekulationer om de kommende ændringer af reguleringen for varmeselskaber, i elsektoren har elnetselskaberne haft stort fokus på begrebet markedsmæssighed, og i vandsektoren afventes de kommende domme fra Højesteret i de to pilotsager vedrørende skattemæssige indgangsværdier. Vi har desværre ikke mulighed for at bringe trykte artikler om alle de spændende emner, som har været oppe at vende, men vi offentliggør løbende aktuelle artikler på vores hjemmeside, ligesom vi udsender nyt via vores e-nyhedsbrev.

FOKUS PÅ FUSION OG SAMARBEJDE I FORSYNINGSSEKTOREN

I denne første udgave af Forsyningsmagasinet begynder vi på en artikelserie, der belyser fusion og samarbejde i forsyningssektoren. Artiklerne vil være rettet mod de respektive forsyningsarter, og i dette nummer vil der være fokus på varmesektoren. Vi har derudover valgt at sætte fokus på de kommende bekendtgørelser for varmesektoren, budgetlægning i regulerede virksomheder, forrentning af indskudskapital i varmesektoren, robotics, god selskabsledelse, GDPR og fastlæggelse af skattemæssige indgangsværdier ud fra SKATs nugældende praksis.

Du kan møde vores branchegruppe som deltagere og undervisere på branchespecifikke kurser samt på årsmøder hos blandt andet Dansk Fjernvarme og DANVA.

Rigtig god læselyst. Og husk, i BDO har vi arbejdstøjet på, og vi følger udviklingen i rammerne rundt om forsyningssektorerne. Vi er derfor altid klar med rådgivning, baseret på høj faglig viden og stor branchespecifik erfaring – målrettet netop jeres virksomhed.

Med venlig hilsen
Branchegruppen
Energi og Forsyning, BDO

God selskabsledelse

Forfatter: Søren Peter Nielsen, Partner, statsautoriseret revisor i BDO – e-mail: spn@bdo.dk

God selskabsledelse og godt bestyrelsesarbejde er blevet et centralt fokusområde i såvel erhvervs-livet som hos politikere og myndigheder. De børsnoterede selskaber er gået forrest med udviklingen af anbefalinger til god selskabsledelse. Siden er der udarbejdet anbefalinger for bl.a. fonde og for statens ejerskab. Og senest er der udviklet anbefalinger for de kommunalt ejede forsyningsselskaber samt for forbrugerejede forsyningsselskaber.

God selskabsledelse handler om de styringsmæssige rammer omkring et selskab – om ejernes, bestyrelsens og ledelsens rolle og ansvar samt om samspillet mellem disse styringsniveauer.

Nedenstående artikel fokuserer på de områder, der er særligt relevante i forsyningsselskaber.

VÆRDIEN AF GOD SELSKABSLEDELSE

Anbefalinger i det indtil nu udarbejdede kodeks for godt bestyrelsesarbejde er "soft law". Det vil sige, at det er anbefalinger, som kan og ofte bør følges, men der kan også være begrundelser for at afvige i konkrete tilfælde, som man så redegør for. Det er det, der går under betegnelsen "Følg eller forklar-princippet". Lovgivning angiver ofte en minimumsstandard, men anbefalingerne er at anse som god skik og "best practice" inden for bestyrelsesarbejde. "Følg eller forklar-princippet" er således en fleksibel tilgang, som tilgodeser selskabernes forskellige udgangspositioner.

Fordelen ved at operere med "soft law" er, at fremtidige ændringer ikke kræver, at man skal igennem et omfattende bureaukratisk lovgivningsarbejde. I stedet kan man relativt hurtigt ændre anbefalingerne for godt bestyrelsesarbejde, efterhånden som man opnår ny indsigt i og nye erfaringer med, hvad der virker bedst i forhold til godt bestyrelsesarbejde. I takt med at normer flytter sig.

For at ejerne/andelshaverne skal kunne tage stilling til den overordnede strategiske ramme og udøve kontrol med selskabet, kræver det åbenhed og gennemsigtighed i forhold, der vedrører selskabets ledelse. Det er afgørende for at sikre legitimiteten af at være forbrugerejet. Det vil sige, at selskabet skal kunne redegøre overfor ejerne/forbrugerne om, hvordan den gode selskabsledelse er implementeret i virksomheden.

HVAD OMFATTER GOD SELSKABSLEDELSE?

God selskabsledelse kan tage udgangspunkt i seks områder:

- Bestyrelsens opgaver og ansvar
- Aktivt ejerskab
- Bestyrelsens kompetencer
- Bestyrelsens sammensætning og samspil
- Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse
- Honorering af bestyrelsen

Nedenfor er kort beskrevet, hvad de seks områder kan indeholde.

Bestyrelsens opgaver og ansvar

Det er bestyrelsens opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet. Generelt kan det siges, at bestyrelsen er ansvarlig for selskabets ledelse og organisering, strategiudvikling og -opfølgning, økonomisk planlægning og opfølgning, tilsyn med selskabet samt risikostyring. Formålparagraffen i selskabets vedtægter definerer – på overordnet vis – selskabets opgave. Formålparagraffen er dog at betragte som minimumsanvisninger, og det anbefales, at der defineres konkrete mål og værdier for selskabet, og at det defineres nærmere, hvilken værdi selskabet skal levere til forbrugerne og samfundet.

Selskabet skal have en effektiv risikostyring og intern kontrol. Dette er en forudsætning for, at bestyrelsen og ledelsen hensigtsmæssigt kan løfte det ansvar, der påhviler dem. Det er derfor væsentligt, at bestyrelsen

påser, at der er en effektiv risikostyring og effektive interne kontroller, der sikrer, at selskabet overholder lovgivningen og efterlever de retningslinjer, der udstikkes af ejer og bestyrelse. Arbejdet med risikostyring kan eventuelt struktureres efter tekniske, økonomiske og strategiske risici. Risikovurderingen og -håndteringen bør kommunikeres til ejerne/andelshaverne.

Aktivt ejerskab

Der påhviler selskab og bestyrelse et særligt ansvar for at udvikle og aktivere ejerne/andelshaverne i det aktive ejerskab, så det derigennem bliver så let som muligt for ejerne/andelshaverne at udøve deres ejerskab ved at sikre gennemsigtighed og mulighed for at udøve kontrol. Dette kan eksempelvis ske ved, at der årligt udvikles en plan for, hvordan man vil aktivere andelshaverne i det aktive ejerskab og offentliggør denne – eventuelt til drøftelse med andelshaverne. Bestyrelsen og den daglige ledelse skal således understøtte og fremme det aktive ejerskab, hvilket kræver involvering i det demokratiske liv blandt andelshaverne. Det ligger i den grundlæggende natur og i sikringen af legitimiteten i at være forbrugerejet.

Bestyrelsens kompetencer

Bestyrelsen skal grundlæggende besidde de nødvendige kompetencer for at kunne udfylde den kontrol- og ledelsesmæssige rolle, der følger af ansvaret. Bestyrelsen bør struktureret vurdere og tage stilling til, hvilke kompetencer den samlede set bør råde over, set i forhold til selskabets situation.

Bestyrelsens sammensætning og samspil

Generalforsamlingen vælger bestyrelsens medlemmer, men bestyrelsen har ofte mulighed for væsentlig indflydelse på sammensætningen heraf. Praxis i mange virksomheder er, at bestyrelsen aktivt arbejder med rekruttering af kommende bestyrelsesmedlemmer – med naturlig respekt for de demokratiske spilleregler. Det gælder både ift. at sikre interesse for bestyrelsesarbejdet, at identificere kompetencebehov, at vurdere bestyrelsens sammensætning og at indgå i dialog med mulige kandidater. Det er centralt, at bestyrelsen handler uafhængigt af særinteresser og træffer beslutninger udelukkende på selskabets vegne.

Bestyrelsen skal forholde sig til og eventuelt redegøre for eventuelle afhængigheder, eksempelvis relationer til leverandører og andre samarbejdspartnere, familiære relationer, egeninteresser/særinteresser, aflønning fra selskabet m.m. I sammensætning af bestyrelsen bør der søges en mangfoldig sammensætning af bestyrelsen – blandt andet ift. køn, alder og baggrund.

Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

Bestyrelsen skal varetage den overordnede og strategiske ledelse af selskabet samt sikre rammerne for den daglige ledelse. Ansvar for den daglige drift, personale mv. ligger entydigt hos lederen, og bestyrelsen skal være opmærksom på ikke at træde ind over lederens ansvarsområder. Bestyrelsen skal udelukkende interessere sig for det, som lederen skal stå til ansvar for over for bestyrelsen. Herunder om de nødvendige politikker forefindes, og hvorvidt der er retningslinjer for, hvordan man driver selskabet i dagligdagen – eksempelvis politikker og retningslinjer for økonomiske dispositioner, service-ring af forbrugerne, kommunikation, etc. Bestyrelsen bør årligt evaluere på samarbejdet med lederen.

Honorering af bestyrelsen

For at tiltrække og fastholde de nødvendige kompetencer og engagementet i bestyrelsen anbefales det at tilbyde en passende, men ikke lønførende honorering, der bl.a. tager hensyn til selskabets størrelse og kompleksitet, størrelsen af arbejdsbyrden samt honoreringen i sammenlignelige selskaber. Der bør skabes klarhed over honoreringen af hvert enkelt bestyrelsesmedlem, eksempelvis via en vederlagspolitik og/eller afrapportering i regnskabet.

Såfremt bestyrelsen deltager i den operationelle drift af selskabet, anbefales det, at en eventuel honorering af indsatsen udbetales som særskilt vederlag herfor, og at det konteres som lønomkostninger. Honoraret for bestyrelsesarbejde, som kan relateres til bestyrelsens rolle og ansvar, bør således fremgå særskilt. Endvidere bør det ligeledes oplyses i afrapportering til ejerne, om der er lønudbetalinger til bestyrelsen.

GENNEMFØRELSE AF TJEK AF GOD SELSKABSLEDELSE

Bestyrelsen kan med fordel gennemgå tjeklister, der er indeholdt i det udarbejdede kodeks og eventuelt afholde bestyrelsesmøde, hvor kodeks drøftes, og tjekliste gennemgås og eventuelt afkrydses. I den forbindelse kan man forholde sig til kommende initiativer og opfølgning i forhold til tidligere planer.

KONTAKT

Klaus Kalsmose Jakobsen
Senior Manager, Moms i BDO
E-mail: kja@bdo.dk. Mobil: 60 70 48 18

Søren Peter Nielsen
Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: spn@bdo.dk. Mobil: 28 75 51 65

FORRENTNING AF INDSKUDS- KAPITAL I VARMESELSKABER

Forfatter: Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO – e-mail: pda@bdo.dk

Efter afgørelserne i sagen om forrentning af indskudskapital i Energi-Gruppen Jylland Varme A/S (nu en del af Eniig) i henholdsvis 2012 og 2017 er reglerne ændret for, hvornår der kan opnås forrentning, samt hvordan selve forrentningen skal opgøres.

Varmeforsyningsloven trådte i kraft i 1981. Fra ikrafttrædelsestidspunktet og frem til i dag har varmevirksomheder været underlagt "hvile-i-sig-selv-princippet". Fra dette tidspunkt skal alle indtægter og omkostninger i varmevirksomheden reguleres via taksterne mellem varmevirksomheden og forbrugerne. Fra dette tidspunkt havde ejerne af varmevirksomheden ikke længere mulighed for at tjene penge på driften af en varmevirksomhed. Omvendt betød det også, at den værdi, der var i varmevirksomheden på tidspunktet for lovens indtræden, tilhørte ejerne og ikke forbrugerne.

Varmeforsyningsloven tillader dog, at ejerne kan opnå en "rimelig forrentning" af indskudskapital.

OPGØRELSE AF FORRENTNINGSGRUNDLAG

Tidligere blev indskudskapitalen fastsat efter to forskellige metoder. Den ene var ved at anvende egenkapitalen opgjort i egenkapitalen i regnskabet fra 1981 i forbindelse med lovens ikrafttrædelse. En anden metode var en beregning med udgangspunkt i nedskrevne genanskaffelsesværdier for de anlægsaktiver, der eksisterede i 1981. Denne metode kaldes administrationsgrundlaget.

Opgørelse efter administrationsgrundlaget vil give den største værdi.

Efter ændringen af afskrivningsbekendtgørelsen i juli 2017 fik vi tre nye metoder til at fastsætte indskudskapitalen til brug for forrentning. Forrentningsgrundlaget fastsættes som den laveste værdi af følgende tre opgørelsesmetoder:

Metode 1

Fastsat indskudskapital fratrukket tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne. Her tages der udgangspunkt i den indskudskapital, som tidligere er blevet godkendt samt den forrentning, der også er godkendt, men endnu ikke opkrævet via taksterne.

Metode 2

Anlægssaldo med tillæg af anlæg under udførelse, men:

- fratrukket langfristede gældsforpligtelser, kortfristede gældsforpligtelser til tilknyttede og associerede virksomheder samt bankgæld
- tillagt to procent af virksomhedens omkostninger ekskl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger fra priseftervisningen vedrører og
- tillagt brændselslager.

WACC'en fastsættes med en øvre og en nedre grænse. Herefter vurderes der så individuelt i den enkelte virksomhed, hvor dette ligger på skalaen. Skalaen kunne se således ud:

ÅR	20X1	20X0
Øvre grænse		
Beta (aktiv)	0,35	0,35
Beta (egenkapital)	1,17	1,17
Gældsrisikopræmie (pct.)	1,4	1,2
Høj rente (pct.)	6,4	6,4
Lavere rente (pct.)	0,8	0,5
Nedre grænse		
Beta (aktiv)	0,15	0,15
Beta (egenkapital)	0,5	0,5
Gældsrisikopræmie (pct.)	1,1	1,1
Høj rente (pct.)	2,4	2,4
Lavere rente (pct.)	0,5	0,5

Kilde: Forsyningstilsynet

Metode 3

Indskudskapital:

- fratrukket tilgodehavender hos tilknyttede og associerede virksomheder, likvide beholdninger samt tilladt forrentning, der ikke er indregnet i priserne
- tillagt henlæggelser og to procent af virksomhedens omkostninger ekskl. tilladt forrentning af indskudskapital, der er indregnet i priserne i det år, som de senest anmeldte regnskabsoplysninger til eftervisning af tariffer (priseftervisning) vedrører.

Langt de fleste vil formentlig opleve, at metode to giver den laveste værdi. Dette skyldes, at gældsfinansieringen er høj i varmevirksomheder.

Når forrentningsgrundlaget er fastsat ud fra den laveste værdi af ovenstående, skal WACC'en fastsættes.

Der er forskellige elementer, som spiller ind ved denne vurdering af, hvor virksomheden ligger på skalaen, dette kan fx være:

- virksomhedens gearing
- antal kunder
- virksomhedens standardpris i forhold til gennemsnittet
- samt andre elementer.

Det er i sidste ende Forsyningstilsynets vurdering, hvor på skalaen virksomheden ligger ud fra den risikoprofil, virksomheden befinder sig i.

KONTAKT

Jeanette Staal
Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: jes@bdo.dk. Mobil: 40 57 03 23

Peter Damsted Rasmussen
Director, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pda@bdo.dk. Mobil: 41 89 04 48

Høringsudkast vedr. ny anmeldelsesbekendtgørelse med tilhørende konteringsvejledning for varmemvirksomheder

Forfatter: Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO – e-mail: pda@bdo.dk

Forsyningstilsynet har nu udnyttet den hjemmel, som de fik i forbindelse med ændringen af varmforsyningsloven i forhold til at stille krav til standardisering af regnskabsføring af varmemvirksomheder og dataindberetning.

Den nye anmeldelsesbekendtgørelse kommer til at gælde for alle varmemvirksomheder, men det vil dog kun være varmemvirksomheder med et salg på over 50 terajoule (TJ) varme de seneste to ud af tre år, der omfattes af de yderligere anmeldelseskrav, som fremgår af bekendtgørelsen. De varmemvirksomheder, der ligger under denne grænse, vil skulle følge de regler, som er gældende i dag i forhold til anmeldelse af budget og prisettersvisning.

Det, der er nyt for de store varmemvirksomheder, er kravet til indberetning i henhold til den nye konteringsvejledning. Så ud over, indtil videre, at skulle følge den gældende afskrivningsbekendtgørelse, skal anmeldelse ske i henhold til konteringsvejledningen.

Konteringsvejledningen stiller krav til, at virksomhedens omkostninger skal fordeles på henholdsvis produktion, transmission og distribution.

I dag er der ikke krav til en sådan opdeling af omkostninger. Der sker i dag anmeldelse af omkostninger på de forskellige typer af omkostninger, fx afskrivninger, administrationsomkostninger, rentekomkostninger mv., og disse vil fremover skulle fordeles på de tre omkostningstyper produktion, transmission og distribution.

Konteringsvejledningen tager i høj grad udgangspunkt i Årsregnskabslovens regler, og fremadrettet vil der derfor blive mindre forskel mellem reglerne til brug for reguleringsregnskabet og reglerne for reguleringsregnskabet/prisettersvisningen.

50 terajoule

kan omregnes til

13.889

megawatt-timer,
hvilket svarer til

767

standardforbrugere

Fordeling af omkostninger ved samproduktion POLKA og standardiserede omkostninger

Reglerne om fordeling af omkostninger til samproduktion er udskudt og forventes først at være klar den 1. juli 2019. Det samme gør sig gældende for fastlæggelse af costdrivere, Pris- og Levetskatalog (POLKA) og endelige regler for standardiserede omkostninger.

2019 vil derfor være et overgangsårs frem mod fastlæggelse af indtægtsrammereguleringen. Dette kan illustreres med tidslinjen.

Som det fremgår, vil første anmeldelse efter den nye bekendtgørelse være budget for 2019. Dette budget skal anmeldes med udgangspunkt i konteringsvejledningen, og det skal senest sendes ind inden den 1. januar 2019. Dette kan være meget presset i forhold til, at nogle virksomheder også skal have deres takster og/eller budget godkendt af kommunen eller lignende.

TIDSLINJE

Som det også fremgår af tidslinjen, skal der udarbejdes to anmeldelser den 15. april. En anmeldelse vil være en prisettersvisning på det budget, der blev indsendt for 2019. Denne prisettersvisning vil ligne den, som kendes fra de nuværende regler, dog opdelt på produktion, transmission og distribution. Samt en anmeldelse til brug for dataindsamlingen, hvor anmeldelsen sker med udgangspunkt i de krav, der stilles til omkostningsfordeling ved samproduktion mv., som udmeldes 1. juni 2019. Det samme vil være gældende for kalenderåret 2020. Først fra 2021 vil der blive fastlagt en indtægtsramme, som der fremadrettet skal styres efter.

POLKA skal indsendes seneste den 1. december 2019, men med udgangspunkt i værdierne pr. 1. januar 2019.

Model for benchmarking og indtægtsrammer vil først blive fastlagt senere og formentlig først, når dataindsamlingen for 2019 er afsluttet.

KONTAKT

Mikkel Aalykke
Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: aly@bdo.dk. Mobil: 41 96 18 74

Peter Damsted Rasmussen
Director, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pda@bdo.dk. Mobil: 41 89 04 48

Budgettering i varmekraftsunderlagte regulatoriske krav

Forfatter: Kristina Ørbæk Larsen, Manager i BDO – e-mail: klr@bdo.dk

Varmeforsyninger er frem til og med 2020 underlagt det kendte "hvile-i-sig-selv-princip". Dette ændres med indførelsen af den nye varmforsyningsregulering. Herefter vil varmforsyninger blive underlagt en indtægtsrammeregulering med en benchmarking og som følge heraf effektiviseringskrav. Dette vil gælde alle varmforsyninger, der har et varmesalg over 50 TJ (terajoule).

En indtægtsrammeregulering betyder, at varmforsyninger vil modtage en indtægtsramme, som fremover vil begrænse, hvor meget varmforsyningen har ret til at opkræve hos forbrugerne. Indtægtsrammen vil højst sandsynligt blive beregnet på baggrund af gennemsnitlige historiske oplysninger, der skal anvendes ved den fremtidige drift af den pågældende forsyning. Den indtægtsramme, som modtages, skal fremover dække alle forsyningens omkostninger, dvs. omkostninger både til drift, evt. skat, finansielle poster og investeringer. Indtægtsrammereguleringen vil forventeligt også indeholde et eller flere effektiviseringskrav. Vi kender endnu ikke størrelsen af disse effektiviseringskrav, men skeler vi til vandsektoren, er der her stillet et generelt effektiviseringskrav på 2 % pr. år på driftsomkostninger inkl. finansielle poster samt et generelt effektiviseringskrav på ca. 1 % pr. år på anlægsomkostninger inkl. finansielle poster. Herudover stilles de større vandvirksomheder overfor et individuelt effektiviseringskrav beregnet på baggrund af deres effektivitet sammenlignet i benchmarkingen.

Som det fremgår ovenfor, vil der fremover blive stillet væsentlige effektiviseringskrav til varmforsyningerne samtidig med, at forsyningerne vil blive underlagt en indtægtsrammeregulering og dermed en begrænsning i forsyningernes ret til opkrævning hos forbrugerne. Derfor vil der blive stillet store krav til budgettering fremover.

Konteringsvejledning er sendt i høring

Den 26. september 2018 er der sendt en anmeldelsesbekendtgørelse samt en konteringsvejledning i høring. Konteringsvejledning har til formål at standardisere de omkostninger, der indberettes til brug for indtægtsrammereguleringen og dermed benchmarkingen, som vil danne grundlag for et individuelt effektiviseringskrav. Vejledningen er bl.a. udarbejdet for at sikre et ensartet grundlag i forhold til, hvornår en omkostning skal driftsføres, og hvornår en omkostning skal aktiveres. Med konteringsvejledningen søger man at sikre, at graden

af aktivering er så ensartet som muligt. Det er vigtigt at foretage denne adskillelse, da den vil påvirke niveauet for totalomkostningerne, som forsyningerne vil blive målt på i benchmarkingen. Anlægsomkostningerne er standardiseret i et pris- og levetidskatalog. Dermed vil det være driftsomkostningerne, der kan påvirke benchmarking.

Som forsyningsvirksomhed er det derfor nødvendigt at være opmærksom på, hvornår en omkostning anses som en driftsomkostning, og hvornår den kan aktiveres. Som hovedregel følges årsregnskabslovens regler. For nyan-skaffelser er sondring som udgangspunkt ikke vanskelig. Det er, når der skal sondres imellem vedligeholdelse og forbedring af et eksisterende aktiv, at det kan blive vanskeligt. Her er udgangspunktet, at hvis omkostningen medfører levetidsforlængelse af det oprindelige aktiv, og hvis det oprindelige aktiv bliver forbedret, og dermed medfører flere indtægter eller færre omkostninger, så kan dette tale for en forbedring af aktivet og dermed aktivering.

Det er vigtigt at sætte sig grundigt ind i vejledningen og følge den, da "forkerte" konteringer kan have væsentlige påvirkninger på virksomhedens benchmarking og som følge heraf effektiviseringskravene.

Tænk langsigtet

Når der skal udarbejdes budgetter efter den nye konteringsvejledning, er det vigtigt, at der ikke kun kigges på det kommende år. Det er vigtigt, at ledelsen bliver præsenteret for, hvordan det kommende års budget vil stille forsyningsvirksomheden på langt sigt.

Det vil altid være forbundet med en vis usikkerhed at budgettere længere ud i fremtiden, og det er klart, at det kommende års budget vil være det mest præcise, men for at ledelsen og bestyrelsen kan godkende det kommende års budget, er det nødvendigt, at der er en viden om, hvilken påvirkning dette budget vil have på langt sigt.

Det kan være en fordel at tage udgangspunkt i virksomhedens forsyningsstrategi. Denne vil typisk indeholde de ønsker og/eller krav, der er besluttet af ledelsen eller stillet udefra til forsyningsvirksomheden de kommende år. Det kan være en god ide at inddrage eventuelt driftspersonale i processen, da disse typisk har viden og ideer om, hvordan værket kan optimeres. Alle disse forventninger til fremtiden skal indarbejdes i budgetterne.

Driftsbudgettet afspejler de forventede omkostninger

Et driftsbudget omfatter de omkostninger, som forventes at skulle anvendes til at drifte forsyningen. Driftsbudgettet anvendes som oftest til at foretage den daglige økonomiopfølgning. Typisk er driftsbudgettet en afspejling af resultatopgørelsen i årsregnskabet inkl. afskrivninger. Når vi taler om driftsbudgetter her, taler vi om driftsbudgetter efter de regulatoriske krav. Dermed er der tale om omkostninger, der har likviditetsmæssig betydning for jer som forsyningsvirksomhed. Vi ser derfor bort fra afskrivning og øvrige regnskabsmæssige reguleringer.

Driftsbudgettet vil herefter afspejle de forventede omkostninger med de likviditetsmæssige påvirkninger, forsyningsvirksomheden har til at drifte de kommende år. Som nævnt vil der blive stillet et effektiviseringskrav i en størrelsesorden, vi endnu ikke kender. Det stiller store krav til forsyningen at skulle finde effektiviseringer hvert år. Det vil være nødvendigt at gennemgå driftsomkostninger nøje for at foretage en vurdering af, hvor det kan være muligt at effektivisere. Det kan fx være administrationsomkostningerne, der undersøges først. Der kan måske være en effektivisering at hente ved at indgå i et samarbejde med andre forsyninger. Det kan være et samarbejde om it, om indkøb af diverse materialer til administrationen, eller måske kan der indhentes tilbud på telefoni mv. Måske kan der også være effektiviseringer at hente ved at indgå et samarbejde om indkøb af materialer til distribution eller produktion. Alle muligheder skal undersøges.

Ved udarbejdelse af driftsbudgettet kan det være en fordel at huske skatten, hvis virksomheden er skattepligtig eller bliver skattepligtig. Det er forventeligt, at skattebetalingen også skal indeholdes i indtægtsrammerne, og i nogle tilfælde kan den have en væsentlig likviditetspåvirkning. Der bør derfor udarbejdes et estimeret skatteregnskab, hvorefter en evt. forventet skattebetaling indregnes i driftsbudgettet.

Investeringsbudget skaber overblik

Udover at udarbejde et driftsbudget kan det være nødvendigt at udarbejde et investeringsbudget. Som nævnt skal omkostninger til investeringer fremover også

indeholdes i den indtægtsramme, som modtages. Det er forventeligt, at der også her vil blive stillet et effektiviseringskrav. Et investeringsbudget kan udarbejdes ud fra den forsyningsstrategi, som virksomheden har, og det kan evt. inddeles i forskellige kategorier alt afhængigt af, hvilke investeringer virksomheden har eller ønsker at foretage. Det kan fx være ledningsrenoveringer, investering i nye anlæg som følge af ønske om en bedre teknologi, investering i klimaløsninger som følge af krav fra omverdenen mv.

Der kan være store udsving inden for de enkelte år i forbindelse med budgettering af investeringerne. Ved store investeringer fx i nyt produktionsanlæg eller lignende kan det blive nødvendigt at nedprioritere andre investeringer for at spare op til denne store investering.

Investeringsbudgettet skal prioriteres, da der som oftest ikke vil være mulighed for at foretage alle de ønskede investeringer inden for indtægtsrammen. Det er vigtigt, at der er taget stilling til prioriteringen sammenholdt med værkets forsyningsstrategi og eventuelle ønsker/krav fra driftspersonale eller omverdenen.

Likviditetsbudget lægger rammen

Når drifts- og investeringsbudgettet er udarbejdet, skal der udarbejdes et likviditetsbudget. Her indarbejdes de forventede drifts- og investeringsomkostninger. I en forsyningsvirksomhed underlagt regulatoriske krav er indtægten fast. Fx arbejder man i vandsektoren med fireårige økonomiske rammer, hvilket også kan være en mulighed i den kommende varmforsyningslov. Måske først efter en indkøringsperiode. Dermed er indtægterne for de kommende fire år kendte. Øvelsen består nu i at tilpasse drifts- og investeringsbudgettet inden for disse indtægtsrammer.

Sandsynligvis vil dette vise sig at være det umuliges kunst. Virksomhedens forventninger til fremtiden og de omkostninger og investeringer, det afspejler, vil i mange tilfælde være højere end indtægtsrammen. Er det tilfældet, er der kun to muligheder. Enten at revurdere drifts- eller investeringsbudgetterne og foretage endnu en prioritering af disse eller at undersøge muligheden for at lånefinansiere overforbruget. Her er det dog vigtigt at huske, at ydelserne på lånet højst sandsynligt også skal kunne indeholdes inden for indtægtsrammen.

KONKLUSION

Langsigtede budgetter viser vejen

Som det fremgår af ovenstående, skal der som minimum udarbejdes tre budgetter samt evt. et estimeret skatteregnskab, der alle skal ses samlet. Det er vigtigt, at alle budgetterne er så langsigtede som muligt, for at forsyningsvirksomheden kan skabe et overblik over, hvilke økonomiske konsekvenser forventningerne til fremtiden har.

Budgetterne er med til at sikre et langsigtet beslutningsgrundlag for godkendelsen af det kommende års budget. Det vil gøre det muligt for forsyningsvirksomhederne at skabe et overblik over, hvorvidt de forventede investeringer samt den løbende drift kan holdes inden for indtægtsrammen. Og hvis ikke det er muligt, vil budgetterne give et overblik over et eksternt finansieringsbehov samt mulighed for at indeholde dette i indtægtsrammen.

Budgetudarbejdelsen vil endvidere give overblik over, hvorvidt en evt. strategi kan udføres, eller om det er nødvendigt at foretage korrektioner til denne, som oftest med udgangspunkt i en yderligere prioritering af investeringsbudgettet og/eller måske en tilpasning af driftsomkostningerne.

KONTAKT

Kristina Ørbæk Larsen
Manager i BDO
E-mail: klr@bdo.dk. Mobil: 28 75 51 66

Per Frost Jensen
Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pfj@bdo.dk. Mobil: 20 92 52 50

ARTIKELSERIE:

Fusioner og samarbejder i forsyningssektoren

Forfatter: Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO – e-mail: kik@bdo.dk

Der er en forventning om, at der vil ske en øget konsolidering inden for de forskellige forsyningssektorer. Enten ved fusion eller ved etablering af samarbejder. Derfor har vi valgt at lave en artikelserie, som beskriver de muligheder, udfordringer og andet, som relaterer sig til de specifikke forsyningsarter.

Forsyningselskaber er omfattet af meget komplekse regelsæt, som griber ind i hinanden og regulerer de muligheder, som forsyningerne har sammenlignet med "almindelige" virksomheder. Modeller og muligheder vil i realiteten være forskellige, alt efter hvilken forsyningsart/regulering der er tale om, alt efter hvilken selskabsform forsyningerne er organiseret i, alt efter økonomiske rammer, parternes skattepligtsstatus etc.

Reguleringen af forsyningselskaberne påvirker i realiteten både forhold ved etablering af samarbejder og ved fusioner. Det vil således være omfangsrigt at beskrive mulighederne for hver forsyningsart i én samlet artikel. Vi har derfor valgt at skrive en række artikler, som beskriver mulighederne inden for de respektive forsyningsarter. Artiklerne vil udkomme inden for den nærmeste fremtid og blive bragt i Forsyningsmagasinet.

I denne artikel berører vi i overordnede træk de indledende overvejelser og processer, som du kan gøre forud for og under arbejdet med etableringen af et samarbejde eller en fusion.

VEJEN TIL ET VELLYKKET SAMARBEJDE ELLER FUSION

Der kan være mange forskellige årsager til, at forsyningsønsker at fusionere eller at etablere samarbejder. Baggrunden og udgangspunktet har selvfølgelig stor betydning for, hvilken proces den enkelte forsyning sætter i gang. Uanset om processen opstår af nødvendighed eller ud fra et ønske om at effektivisere og skabe bedre rammer.

Under alle omstændigheder kan forløbet op til en fusion eller etableringen af et samarbejde systematiseres i en række overvejelser/faser, som kan hjælpe den enkelte forsyning til at afdække forskellige forhold. Forløbene vil naturligvis ikke være ens fra forsyning til forsyning. Behovet for systematisering af processen vil være

forskelligt. Nedenstående er således blot til inspiration, men det er vores erfaring, at en styring af forløbet kan være afgørende for, hvor vellykket processen bliver.

AFDÆKNING
AF
MULIGHEDER

ANALYSE
OG
FORUD-
SÆTNINGER

BESLUTNINGER

GENNEM-
FØRELSE

AFDÆKNING AF MULIGHEDER

Forsyningsens afdækning af muligheder dækker de indledende overvejelser i relation til at undersøge, hvilke potentielle samarbejdspartnere der er i markedet – både i relation til etablering af samarbejder og i relation til eventuelle fusionspartnere. Herunder vil det allerede tidligt være en fordel at etablere kontakt til potentielle samarbejdspartnere med henblik på at teste, om der kan opstilles en fælles vision for de fremadrettede muligheder. En vision som tilgodeser og skaber fordele for begge parter.

ANALYSE OG FORUDSÆTNINGER

Det er væsentligt at få afdækket rammerne og spillereglerne for et samarbejde eller en fusion. Det vil sige en afdækning af de regulatoriske og økonomiske rammer, skatte-, afgifts- og regnskabsmæssige rammer samt de selskabsretlige regler.

Det er væsentligt, at parterne er enige om forudsætningerne og grundlaget for en analyse. Det kan i visse tilfælde være en fordel at kombinere analysen med en faseopdelt beslutningsproces, som sikrer, at alle parter har mulighed for at følge processen, og at der under forløbet opnås enighed om ændringer i forudsætningsgrundlag mv.

BESLUTNINGER

Med afsæt i den fælles vision og analyserne har parterne på et belyst grundlag mulighed for at træffe beslutning om at gå videre med etableringen af et samarbejde, en fusion eller andre muligheder, som måtte være afdækket under analysearbejdet. Der ligger således en række væsentlige beslutninger i denne fase samt et vigtigt informationsarbejde:

- Der skal træffes beslutning om, der skal arbejdes videre på samarbejdet/fusionen, og hvilke(n) model(ler) der skal arbejdes videre med
- Alle parter skal informeres klart og præcist – herunder om forløbets fordele og ulemper.

Det er selvsagt vigtigt, at parterne er enige om beslutningerne, før der iværksættes yderligere tiltag.

GENNEMFØRELSE

Det er vores anbefaling, at der laves en tids- og handlingsplan, når parterne er enige om de væsentlige beslutninger mv. og er klar til at omsætte beslutningerne til handling. Det skal sikre, at alle forhold og handlinger gennemføres på det rigtige tidspunkt og i den rigtige rækkefølge. For at skabe ro og tryghed – såvel internt som eksternt – er det vigtigt, at der ikke opstår unødvendige forsinkelser i processen, og at der er en høj grad af fokus på klar og præcis information til alle de parter, som ikke har været direkte involveret i processen.

For en nærmere beskrivelse af modeller og muligheder henviser vi til vores særskilte artikler møntet på de forskellige forsyningsarter.

KONTAKT

Kim Kirk Kaiser
Partner, Skat i BDO
E-mail: kik@bdo.dk. Mobil: 26 31 81 21

Ole Ejsing
Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: oej@bdo.dk. Mobil: 21 69 15 88

ARTIKELSERIE:

Fusion og samarbejde i varmesektoren

Forfatter: Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO – e-mail: kik@bdo.dk

Varmesektoren står overfor en kommende reform, hvor ændringer i reguleringen forventes gennemført indenfor en kort årrække, ligesom der i Regeringens forsyningsstrategi – "Forsyning for fremtiden" – er lagt op til selskabsførelse af kommunale forsyninger og almindelig skattepligt for forsyningselskaber.

De kommende ændringer for varmesektoren vil naturligt gå ind og påvirke og ændre de fremadrettede modeller og muligheder.

SAMARBEJDER

Etablering af et samarbejde kan ske på mange måder og er, som udgangspunkt, den "mindst indgribende" mulighed forstået på den måde, at et samarbejde ikke ændrer på de overordnede strukturer såsom ejerskab til forsyningen mv. Dermed ikke sagt, at et samarbejde ikke kan medføre andre ændringer, eksempelvis kan der ske organisatoriske ændringer i større eller mindre grad hos parterne.

REGULERINGSMÆSSIGE OG ØKONOMISKE RAMMER

Varmeforsyningsloven har forskellige bestemmelser, der skal følges i forbindelse med såvel indgåelse af samarbejdsaftaler mellem fjernvarmeselskaber og i forbindelse med egentlige sammenlægninger og fusioner. I forhold til samarbejds- eller serviceaftaler skal prisfastsættelsen være gennemskelig og fastsættes på markedsmæssige vilkår.

Ved en sammenlægning, hvor en varmforsyning opkøbes af en anden varmforsyning, er det ifølge varmforsyningslovens § 20, stk. 7 ikke tilladt, at overdragelsen påfører forbrugerne højere priser. Det gælder priserne i både det fortsættende og det ophørende selskab. Det samme gør sig gældende for afskrivningsgrundlaget, der ikke må blive forøget, selvom varmeselskabets anlægsaktiver er overdraget til en pris, der overstiger den nedskrevne værdi efter varmforsyningsloven. Det følger imidlertid varmforsyningslovens § 20, stk. 5, hvor der står anført, at kollektive varmforsyningsanlæg kan fastsætte forskellige priser til enkelte forbrugere, grupper af forbrugere og geografiske områder. Der er således adgang til at differentiere priserne mellem forskellige

forbrugergrupper i det omfang, prisdifferentieringen sker efter objektive og ikke-diskriminerende kriterier og på grundlag af rimelige driftsøkonomiske principper.

SKATTEPLIGTIGE VARMEVIRKSOMHEDER

Parternes skattemæssige forhold har betydning for muligheden for at etablere et samarbejde og kan påvirkes heraf.

For varmevirksomheder, som allerede er skattepligtige – enten i regi af aktieselskaber eller som foreningsbeskattede andelsselskaber, er de skattemæssige forhold ikke som sådan en forhindring.

De pågældende varmevirksomheder skal naturligvis være opmærksomme på eventuelle beskatningsmæssige konsekvenser. Eksempelvis hvordan kan samarbejdet påvirke den skattepligtige indkomst, afskrivningsgrundlag mv.

SKATTEFRITAGNE VARMEVIRKSOMHEDER

De varmevirksomheder, som er omfattet af den nu-gældende skattefritagelse for varmevirksomheder, er begrænset i muligheden for at indgå i et samarbejde forstået på den måde, at skattefritagelsen kan blive ophævet netop som følge af samarbejdet.

Det skyldes, at skattefritagelsen er betinget af, at virksomhedens indtægter alene må anvendes til virksomhedens formål. Det følger af skattepraksis, at samarbejder, hvor en varmevirksomhed eksempelvis leverer administrative ydelser til et andet i skattemæssig forstand, ikke anses for omfattet af virksomhedens formål.

Hvis samarbejdet etableres på den måde, at en skattefritaget varmevirksomhed alene køber ydelser mv. hos et allerede skattepligtigt varmeselskab, så påvirkes skattefritagelsen ikke. Det svarer til, at de skattefritagne varmevirksomheder køber ydelser hos enhver anden leverandør af tilsvarende ydelser.

Etableres samarbejdet på en måde, så alle parter bidrager hertil, så findes der umiddelbart forskellige muligheder. Det skal med det samme nævnes, at mulighederne ikke er lige praktiske.

Rammer for samarbejder hvor muligheden for skattefritagelse bevares	Bemærkninger
Etablering af et fælles datterselskab	<p>Varmevirksomheder kan uden at miste deres skattefritagelse etablere et skattepligtigt datterselskab, som udøver tilknyttet virksomhed. Selskabet kan i henhold til skattepraksis etableres som et fælles datterselskab. Der vil dog knytte sig en række vilkår hertil:</p> <ul style="list-style-type: none"> Datterselskabet skal kunne stå på egne ben, forstået på den måde, at der ikke kan trækkes på ressourcer i varmevirksomhederne (der i modsat fald alligevel mister skattefritagelsen) Varmevirksomhederne skal have den fornødne "frie egenkapital" til stiftelse af datterselskabet (inkl. eventuel startkapital).
Delansættelse	<p>Varmevirksomheder kan vælge at etablere et samarbejde på den måde, at relevante medarbejdere delansættes i hver varmevirksomhed, således at hver virksomhed selv direkte bærer sine omkostninger. Ordningen virker umiddelbart besværlig, men er set fungere i praksis.</p>

Endeligt kan det overvejes, i hvilket omfang det har reel betydning for varmevirksomhederne, at skattefritagelsen ophæves som følge af en tilknyttet virksomhed.

Hvis varmevirksomheden drives i regi af et aktieselskab, vil virksomheden ifalde almindelig skattepligt af alle aktiviteter, dvs. også varmforsyningen. Det er imidlertid ikke på forhånd givet, at en overgang til skattepligt ikke kan være en fornuftig løsning på sigt for en varmevirksomhed. Konsekvenserne af at overgå til skattepligt afhænger af en nærmere vurdering af virksomhedens fremadrettede budgetter sammenholdt med et estimat på de forventede skattemæssige indgangsværdier ved en sådan overgang. Det er således ikke selvsagt, at en overgang til skattepligt er ensbetydende med, at virksomheden også bliver skattebetalende, jf. nedenfor.

Varmevirksomheder drevet i regi af et forbrugerejet AMBA vil i de fleste tilfælde blive omfattet af bestemmelserne om foreningsbeskatning. Det vil sige, at omsætning med medlemmerne/andelshaverne stadig er skattefri omsætning, mens den skattepligtige indkomst alene består af omsætning med ikke-medlemmer. Det er således ikke givet, at en overgang til skattepligt udløser store skattebetalinger, samtidig med at det også for de forbrugerejede AMBA'er kan vise sig at være en fremadrettet fordel at overgå til skattepligt på et selvvalgt tidspunkt fremfor at overgå i forbindelse med en generel ophævelse af varmesektorens skattefritagelse. Dette beror på spørgsmålet om fastlæggelse af skattemæssige indgangsværdier ved en overgang til skattepligt sammenholdt med selskabets forventede anlægsinvesteringer efter overgangen. For en nærmere belysning kan du læse mere i artiklen på side 24.

FUSION

Såfremt der skal gennemføres en fusion, så vil de skattemæssige forhold – i kombination med den selskabsretlige konstruktion – hos parterne langt hen ad vejen være styrende for, hvilke muligheder og modeller der bør/kan anvendes.

Ved en fusion forstås, at en virksomhed ("modtagende virksomhed") overtager alle aktiver og passiver i en anden virksomhed ("indskydende virksomhed"), hvorefter den indskydende virksomhed opløses. Aktionærerne i den indskydende virksomhed får ved fusionen ombyttet deres aktier i den indskydende virksomhed med "vederlagsaktier" i den modtagende virksomhed. Som udgangspunkt vil vederlagsaktierne modsvare værdien af den indskydende virksomhed. I modsat fald kan fusionen have beskatningsmæssige konsekvenser, ligesom der ved kommunale ejere kan indtræde krav om modregning i bloktilskuddet.

Aktier i den modtagende virksomhed modsvarer værdien af den indskydende virksomhed

Det er imidlertid kun aktieselskaber, som er reguleret af selskabslovens fusionsbestemmelser. Fusioner mellem og med AMBA'er ligger uden for bestemmelserne, men som oftest følges bestemmelserne i selskabsloven, selvom der selskabsretligt er tale om en virksomhedsovertagelse.

Særlige forhold ved fusion

Prisen for at gennemføre en skattefri fusion er, at eventuelle fremførte skattemæssige underskud i såvel den indskydende som den modtagende virksomhed som udgangspunkt fortabes. Det er således væsentligt, at overvejelser om fusioner mv. indgår i virksomheders skattestrategier. I nogle tilfælde kan man vælge at gennemføre en fusion som en beskattet fusion for netop at udnytte et fremført skattemæssigt underskud. Men henset til den ikke uvæsentlige usikkerhed om fastlæggelse af skattemæssige indgangsværdier ved anvendelse af SKATs DCF-model – læs mere i artiklen "Skattemæssige indgangsværdier ved ophævelse af skattefritagelse" på side 24 – og det forhold, at SKAT også vil skulle anvende modellen ved vurderingen af handelsværdien ved en beskattet fusion, så vil det som hovedregel være en fordel at bevare det eksisterende skattemæssige afskrivningsgrundlag i den indskydende virksomhed. Det er vores klare anbefaling, at der foretages en meget konkret skattemæssig vurdering af, hvilken model der giver det mest optimale skattemæssige resultat.

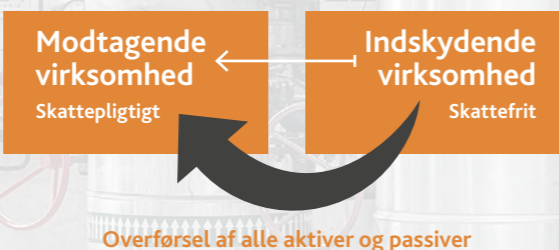
FUSION AF 2 VARMESELSKABER I AKTIESELSKABSFORM

Såfremt begge virksomheder er skattefritagne, så vil der ikke umiddelbart være særlige skattemæssige hensyn.

Er **begge virksomheder skattepligtige**, så kan fusionen gennemføres som en skattefri fusion, og der vil således heller ikke i denne situation være særlige hensyn, jf. dog tekstboksen om særlige forhold ved fusion.

En skattefri fusion er kendetegnet ved, at den modtagende virksomhed overtager de skattemæssige værdier i den indskydende virksomhed. Det vil eksempelvis sige, at det skattemæssige afskrivningsgrundlag i den indskydende virksomhed bevares.

Hvis der gennemføres en fusion, hvor kun den ene virksomhed er skattepligtig, så vil fusionen ikke være omfattet af fusionsskatteoven. Hvis det forudsættes, at den modtagende virksomhed efter fusionen vil blive skattepligtig, så kan det overvejes at lade den allerede skattepligtige virksomhed være den modtagende virksomhed.

Overvejsen beror på, at denne virksomhed vil bevare sit skattemæssige afskrivningsgrundlag. Der vil således kun skulle fastlægges skattemæssige indgangsværdier for de aktiver mv., som overtages fra den indskydende virksomhed, og som ikke tidligere har været omfattet af skattepligt.

FUSION AF TO VARMEVIRKSOMHEDER I AMBA-FORM

Såfremt begge virksomheder er skattefritagne, så vil der ikke umiddelbart være særlige skattemæssige hensyn.

Såfremt den ene eller begge virksomhed(er) er skattepligtige, så vil den skattemæssige afdækning af fusionen begynde at stille lidt flere udfordringer. Dette beror på, at varmevirksomheder i AMBA-form i realiteten kan være skattepligtige efter forskellige bestemmelser i selskabsskatteoven. Hvor bestemmelserne giver forskellige muligheder. Det er ikke muligt at beskrive alle situationer i nærværende, så vi skal blot kort nævne de overordnede scenarier.

FUSION OMFATTET AF FUSIONSSKATTELOVEN

Såfremt der er tale om en fusion mellem to elskattepligtige varmevirksomheder, så vil en fusion kunne gennemføres skattefrit efter bestemmelserne i fusionsskatteoven. Her vil man skulle gøre sig de samme overvejelser som skitseret ovenfor vedrørende skattepligtige aktieselskaber.

FUSION UDEN FOR FUSIONSSKATTELOVEN

Hvis der er tale om en fusion mellem en elskattepligtig varmevirksomhed og en skattefritaget eller foreningsbeskattet varmevirksomhed, så kan fusionsskatteoven ikke anvendes. Valget af den bedste model vil bero på en afvejning af det skattemæssige afskrivningsgrundlag i den elbeskattede virksomhed sammenholdt med de skattemæssige forhold i den foreningsbeskattede varmevirksomhed. Henset til elbeskatningen så vil den modtagende virksomhed under alle omstændigheder være eller blive skattepligtig.

Det skal generelt bemærkes, at der ved fusioner uden for fusionsskatteoven, hvor kun den ene part er skattepligtig, kan bestå en risiko for beskatning af den modtagende virksomhed. Risikoen består i, at der i 2011 blev afgivet et bindende svar i relation til sammenlægningen af to vandvirksomheder.

I den konkrete sag var SKAT og Skatterådet af den opfattelse, at en skattepligtig vandvirksomhed, som var modtagende virksomhed i forhold til en mindre skattefri vandvirksomhed, skulle beskattes af værdien af den "nettoformue", som blev overtaget i forbindelse med fusionen. For at forhindre at konsolideringen af vandsektoren blev standset, valgte lovgiver at indføre en særlig bestemmelse, som muliggjorde sådanne fusioner uden beskatning af modtagende virksomhed. Bestemmelsen vedrører imidlertid kun vandvirksomheder og kan således ikke anvendes i relation til varmevirksomheder.

I relation til ovennævnte afgørelse er det væsentligt at bemærke, at en stor del af udfordringen formentlig beror på en forkert regnskabspraksis. Det er nemlig tvivlsomt, hvorvidt der reelt har været tale om en "nettoformue" hos den indskydende virksomhed, som – alt andet lige – har været underlagt "hvile-i-sig-selv-princippet," og dermed næppe har kunnet have en nettoformue. Den samme udfordring kan opstå i relation til varmevirksomheder, såfremt den indskydende virksomheds årsregnskab ikke er aflagt i overensstemmelse med såvel årsregnskabslovens principper samt notat af 18. maj 2011 vedrørende "regnskabsaflæggelse i forsynings-

virksomheder underlagt prisregulering". Det er i denne forbindelse vigtigt, at såfremt der er anført en egenkapital, at denne også reelt er i virksomheden.

PERSPEKTIVERING – STORE FORDELE VED AT INDGÅ I ET SAMARBEJDE ELLER EN FUSION

Det er vores erfaring, at der kan være flere regulatoriske og skattemæssige faldgruber/udfordringer i forbindelse med ønsket om at etablere et samarbejde eller gennemføre en fusion mellem varmevirksomheder.

Det er imidlertid også vores erfaring, at det stort set altid vil være muligt at finde en vej mellem faldgruberne. Det er ikke altid, at vejen er logisk eller kort, men det vil ofte være nødvendigt at følge den af hensyn til regulering og skat.

Overvejelserne bag en beslutning om at indgå i et samarbejde eller en fusion kan være mange. Specielt fordelene ved at være større enheder og dermed at kunne udnytte synergieffekten ved at gå flere sammen spiller en væsentlig rolle. Men også den forbedrede brændselsfleksibilitet og muligheden for at tiltrække mere kvalificeret arbejdskraft har en væsentlig betydning. Omstillingen til vedvarende energi og nye produktionsteknologier samt effektiviseringskrav betyder også, at fjernvarmevirksomhederne kan opnå store gevinster ved at indgå i samarbejdsrelationer med hinanden. Herudover har større enheder flere ressourcer, hvilket i højere grad gør det muligt at påvirke de politiske beslutningstagere, både regionalt og nationalt.

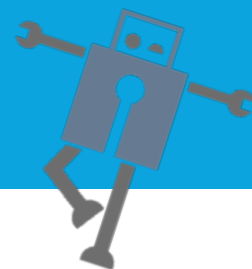
KONTAKT

Kim Kirk Kaiser
Partner, Skat i BDO
E-mail: kik@bdo.dk. Mobil: 26 31 81 21

Søren Peter Nielsen
Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: spn@bdo.dk. Mobil: 28 75 51 65

Robotterne flytter ind: Effektiv optimering af organisationen

Forfatter: Frank Haldager, Senior Manager, Advisory i BDO – e-mail: frh@bdo.dk

Flere og flere "robotter" flytter ind hos de danske virksomheder. Formålet med den nye robotteknologi – også kaldet RPA (Robotic Process Automation) – er at frigøre ressourcer, nedbringe omkostninger, undgå indtastningsfejl, øge hastigheden og skabe sammenhæng mellem it-systemer.

I bund og grund er RPA en ny type software, som kan hjælpe virksomheder med at reducere ressourceforbruget og øge digitaliseringen via automatiseringer. RPA kan realisere en række gevinster hos alle organisationer – uanset branche og størrelse. Derfor står indførelsen af robotteknologi højt på alle virksomheders agenda.

HVAD ER ROBOTICS?

Kort fortalt er robotics et stykke software, der kan sættes op til at kopiere den menneskelige udførelse af en række arbejdsopgaver. Den eneste forudsætning er, at man kan opsætte regler/parametre for varetagelsen af opgaven. Man vil derfor typisk "robotisere" de manuelle og rutineprægede opgaver med henblik på at reducere ressourceforbruget og frigøre tid, som organisationen så kan udnytte bedre og bruge mere effektivt.

Der er flere områder, som potentielt set kan overlades til en robot. Eksempelvis indtastning af data, udarbejdelse af dokumentation, systemopslag/-udtræk på tværs af systemer, journalisering, dataregistrering, diverse beregninger, automatiseret kommunikation (mails, sms, breve mv.), rapportgenerering og kontroller. Altså alle

de steder hvor den eksisterende it-understøttelse ofte er uhensigtsmæssig eller mangelfuld.

NEMT, OVERSKUELIGT OG BRUGERVENLIGT

Hvorfor overhovedet bruge robotter og digitale assistenter fremfor en klassisk it-udvikling og it-integrationer, tænker I måske? RPA fungerer på alle eksisterende it-platfomer, hvorfor I meget hurtigt kan komme i gang med at foretage automatiseringer. I vil derfor inden for meget kort tid skabe løsninger, der er klar til at blive testet.

Med RPA undgår I de ofte dyre og ressourcekrævende it-integrationsprojekter. I slipper samtidig for at påvirke og forstyrre allerede eksisterende løsninger. Det er herudover både overskueligt og brugervenligt at tilgå og anvende RPA-teknologien, hvorfor organisationer nemt kan videreudvikle og udbygge løsningerne.

FIND POTENTIALERNE

Potentialerne ved RPA kan identificeres mange steder i organisationen på tværs af afdelinger og funktioner. Derfor anbefaler BDO, at I begynder med at få etableret et kvalificeret overblik over automatiseringspotentialerne hos jer. I kalder det et idekatalog. Idekataloget inkluderer vores vurdering af potentialernes egnethed, effekt og kompleksitet.

Herefter vil man typisk foretage en prioritering og efterfølgende teste RPA på udvalgte processer for at synliggøre konkrete gevinster og erfaringer.

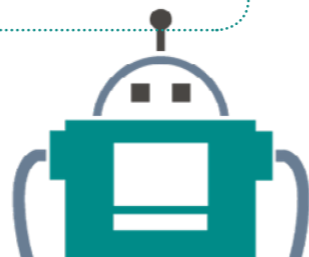
MASSER AF FORDELE

RPA er interessant for alle organisationer. Fordelene er bl.a.:

- Det er let at komme i gang med
- Effektiv metode til frigivelse af ressourcer
- Reducere omkostninger til opgavevaretagelse.

Derudover bidrager RPA også til at:

- sikre ensartet kvalitet i det udførte arbejde
- frigøre ressourcer, som i stedet kan fokuseres på værdiskabende aktiviteter
- give adgang til stabil og stærk arbejdskraft, da robotten arbejder 24/7 året rundt
- reducere personafhængigheden
- sikre sporbarhed i opgavevaretagelsen, da alle udførte handlinger logges automatisk
- give ofte større medarbejdertilfredshed grundet bedre kompetenceudnyttelse, flere spændende opgavetyper og et reduceret pres.

BDO har omfattende erfaring med at assistere såvel større som mindre organisationer med RPA – uanset deres nuværende teknologiske stadie. Således kan vi assistere jer med at afdække potentialer, at teste RPA og implementere RPA-løsninger. BDO tilbyder også hostede RPA-løsninger. På den måde slipper I for at investere i licenser, og BDO kan stå for den løbende drift og vedligeholdelse af jeres RPA-løsning.

KONTAKT

Frank Haldager
Senior Manager, Advisory i BDO
E-mail: frh@bdo.dk. Mobil: 23 20 19 79

Jesper Birch
Partner, Advisory i BDO
E-mail: jbj@bdo.dk. Mobil: 31 21 32 31

Pris- og levetidskatalog – POLKA skal sikre ensartethed

Forfatter: Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO – e-mail: pda@bdo.dk

I forbindelse med den nye regulering stilles der krav til, at de omfattede værker indmelder deres aktiver på en standardiseret måde. Til brug herfor udvikles der et pris- og levetidskatalog eller i daglig tale POLKA.

POLKA skal på bedst mulig måde opnå en ensartethed blandt værkerne, så værkerne uanset størrelse og placering kan sammenlignes med hinanden i forbindelse med benchmarking. POLKA er endnu ikke gjort endelig færdig, og der pågår arbejde med at få den færdig i løbet af foråret 2019, så det kan anvendes til indsendelse den 1. december 2019. Derfor kan der ske ændringer i nedenstående, og vurderingerne har udgangspunkt i det arbejdsudkast, der er udsendt.

Det tekniske grundlag

Opbygningen af POLKA sker med udgangspunkt i tre inputs:

- Typen af aktiv
- Mængden/kapacitet/størrelse for aktivet
- Alder på aktivet.

Disse tre inputs skal gives af værket. POLKA giver her efter en samlet standardværdi.

De tekniske elementer er opdelt på tre områder, som hænger sammen med det overordnede krav til reguleringen i varmesektoren, nemlig produktion, transmission og distribution. Under produktion er der opdelt på produktionsformerne, fx biomasse, affald, gas, VE osv. Herunder er der opdelt på det, der kaldes turnkey anlæg. Forstået på den måde, at fremfor at medtage hver enkelt komponent i sådan et anlæg, så medtages anlægget som helhed som et nøglefærdigt anlæg. Dette gøres for at lave en standardisering.

For ledninger vurderes de enkelte aktiver, fx ud fra isole-ringstype og tryk.

Værket skal herefter finde den rette kategori for aktivet og registrere aktivet med mængde/kapacitet under opførselsåret.

Såfremt der er sket levetidsforlængelse, vil der være mulighed for at tilføje dette under det enkelte aktiv.

Værdiansættelse

Når alle aktiver er indtastet, er POLKA opbygget, så den fremkommer med både en vurderet nedskreven anskaffelsesværdi og en vurderet nedskreven genanskaffelsesværdi samt viser værdien på afskrivningerne både i forhold til anskaffelsesværdien og genanskaffelsesværdien, begge med udgangspunkt i en standard levetid.

Genanskaffelsesværdierne bygger på de værdier, der anvendes i teknologikataloget, men det er formentlig en ændring, der kommer i forbindelse med den endelige udgave. En genanskaffelsesværdi er udtryk for, hvad det vil koste at genanskaffe præcis samme aktiv i dag. For at komme frem til de nedskrevne genanskaffelsesværdier, så tages der højde for, at værket aktiv er brugt, og derfor alt andet lige har en lavere værdi.

De fleste vil formentlig opleve udsving i værdierne efter POLKA i forhold til de kostpriser, som værket kan dokumentere at have betalt for det pågældende aktiv i sin tid. Det skulle gerne være sådan, at POLKA ikke rammer væsentligt skævt på alle parametre, men formentlig ofte vil ligge lidt for højt eller lidt for lavt, så man samlet set for hele landet får et godt gennemsnit.

Zoneinddeling

Som man også havde det i vandsektoren, vil ledningsnettet ud over ovennævnte også skulle vurderes i forhold til placering.

Ledningerne opdeles i fire kategorier:

- Land
- By
- City
- Indre city

Zoneinddeling

Land:	Områder i kommunen defineret som landzone eller sommerhusområde
By:	Områder i kommunen defineret som byzone
City:	Kvadratceller i områder, som er defineret som by og med mere end 10.000 indbyggere i sammenhængende byzone, kan opgraderes til city, når cellen opfylder én af følgende betingelser: - Kvadratcellen skal mindst have 50 indbyggere - Kvadratcellen skal bestå af mere end 75 % byerhverv
Indre city:	Kvadratceller, der opfylder ét af kriterierne under city, og hvor der er mere end 100.000 indbyggere i den sammenhængende byzone

En kvadratcelle er defineret som et område på 100x100 meter.

Dansk Statistik har sammen med Kort- og Matrikelstyrelsen udviklet et program, der inddeler Danmark i kvadratceller, og her kan ovenstående oplysninger hentes.

Det bliver en større opgave for det første at få opdelt forsyningsområdet i kvadratceller og efterfølgende få aktiverne fordelt ind under den rigtige zone.

Arbejde, som værket med fordel kan påbegynde nu

Selvom det endelige POLKA ikke ligger klar, vil vi anbefale, at værker, der omfattes af krav til udarbejdelse af POLKA, allerede nu påbegynder arbejdet med at inddele værket aktiver, så de let kan indarbejdes i POLKA, når dette er klar.

Dette arbejde kan bestå i at gennemgå værket anlægskartotek i forhold til, om de relevante oplysninger er til stede. Herunder specielt om der er forhold ved levetidsforlængelser, der skal håndteres.

I forbindelse med POLKA for vandsektoren var der mange værker, der opdagede, at anlægsregistreringerne ikke var gode nok i forhold til at indtaste dem i POLKA. Det kan skyldes manglende registreringer af nye ledninger, registreringer af ledninger, der ikke længere eksisterede, og lignende.

Samtidig er det vigtigt, at der er ekstra godt styr på, om investeringer ved årsskiftet håndteres korrekt. Som udgangspunkt skal der i POLKA indtastes værdier, som er til stede pr. 31. december 2018.

KONTAKT

Peter Damsted Rasmussen
Director, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pda@bdo.dk. Mobil: 41 89 04 48

Jeanette Staal
Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: jes@bdo.dk. Mobil: 40 57 03 23

Skattemæssige indgangsværdier ved ophævelse af skattefritagelse

Forfatter: Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO – e-mail: kik@bdo.dk

Når en selskab går fra at være skattefritaget til at være almindeligt skattepligtigt, skal der opgøres skattemæssige indgangsværdier. Overgangen er reguleret af bestemmelser i selskabsskatteloven, men fortolkningen og anvendelsen af disse regler blev i forbindelse med vandsektorens overgang til at være skattepligtigt i 2010 desværre meget usikker.

I denne artikel beskriver vi de overordnede principper for fastlæggelse af skattemæssige indgangsværdier baseret på erfaringerne fra vandsektoren og enkelte varmevirksomheder. Vi antager, at usikkerheden bliver mindre, når Højesteret i november 2018 forventes at afsige dom i de to pilotsager, som vandsektoren har anlagt.

OVERGANGSBESTEMMELSEN

Selskabsskatteloven indeholder en særlig overgangsbestemmelse (selskabsskatteloven § 5D), som regulerer fastlæggelsen af skattemæssige indgangsværdier, når et selskab går fra skattefrihed til skattepligtigt.

Bestemmelsen regulerer kun den situation, hvor der er tale om, at ét og samme selskab ændrer skattepligtsstatus. Den omfatter således ikke situationer, hvor der eksempelvis er tale om en udskillelse af en kommunal forsyningsvirksomhed til en skattepligtig virksomhed. De to pilotsager fra vandsektoren, som p.t. ligger og venter hos Højesteret, vedrører begge udskillelser fra kommuner til selskaber. Det vil sige, at pilotsagerne som udgangspunkt ikke behandler anvendelsen af overgangsbestemmelsen. SKAT har afgjort pilotsagerne på grundlag af de såkaldte Transfer Pricing regler, som normalt regulerer prisfastsættelse mv. mellem multinationale koncerner.

Når eksempelvis en forbrugerejet varmevirksomhed overgår fra skattefritagelse til selskabsbeskatning, så vil varmevirksomheden umiddelbart være omfattet af overgangsbestemmelsen.

Vandsektorens to pilotsager er anlagt på grundlag af Transfer Pricing bestemmelserne. Højesteret vil således – som udgangspunkt – tage stilling til DCF-modellens anvendelighed iht. værdiansættelsen af "hvile-i-sig-selv" virksomheder under anvendelse af Transfer Pricing reglerne. Medmindre Højesteret udtaler sig om forhold, som ligger uden for de to pilotsager, så vil dommene som udgangspunkt ikke give svar på, i hvilket omfang DCF-modellen kan anvendes til at fastlægge handelsværdien af aktiverne i medfør af overgangsbestemmelsen "5 D".

SKATTEFRIT

Forsyningselskab
A/S eller AMBA

Overgangsbestemmelse "5 D"

SKATTEPLIGTIGT

Forsyningselskab
A/S eller AMBA

SKATTEFRIT

Kommunal eller fælleskommunal
forsyningsvirksomhed

Transfer Pricing

SKATTEPLIGTIGT

Forsyningselskab
A/S

De centrale bestemmelser i overgangsbestemmelsen er de, som regulerer fastlæggelsen af indgangsværdierne for driftsmidler og ejendomme. Det vil sige etableringen af det skattemæssige afskrivningsgrundlag for de anlægsaktiver, som indgår i driften på tidspunktet for overgangen til skattepligt.

Bestemmelserne er umiddelbart ikke komplicerede, men desværre har anvendelsen af bestemmelserne, siden SKAT valgte at ændre praksis i forbindelse med vandsektorens overgang til skattepligt, været mere kompliceret, end hensigten formentlig har været.

DRIFTSMIDLER MV.

Den skattemæssige driftsmiddelsaldo udgør det væsentligste skattemæssige afskrivningsgrundlag for forsyningsvirksomheder. Driftsmiddelsaldoen består i princippet af tre saldi, som kan afskrives med forskellige satser:

Driftsmiddelkategori	Maksimal afskrivningssats
Infrastruktur anlæg (ledningsnet mv.)	7 % p.a.
Anlæg med lang levetid (produktionsanlæg)	15 % p.a.
Ordinære driftsmidler (biler mv.)	25 % p.a.

For skattepligtige selskaber indgår nyanskaffelser på afskrivningssaldoen med deres faktiske anskaffelsessummer.

I forbindelse med en overgang fra skattefritagelse skal indgangsværdierne for driftsmidlerne fastlægges på grundlag af deres handelsværdier på tidspunktet for overgangen til skattepligt.

"I det indkomstår, der er grundlaget for den første skatteansættelse, indgår maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt skibe, som selskabet eller foreningen mv. ejer før overgangen til skattepligt, i saldoværdien efter afskrivningslovens regler med deres handelsværdi på dette tidspunkt omregnet til kontantværdi."

Da bestemmelsen blev indført med virkning fra 1. januar 2001, fremgik det relativt klart af fremsættelsesbemærkningerne, at hensigten med bestemmelsen er, at selskaberne skal stilles, som om de har købt deres aktiver på sædvanlige handelsvilkår på tidspunktet for overgangen.

"Herved opnås, at selskabet eller foreningen mv. for maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt skibe, som er anskaffet før overgangen til skattepligt, i relation til afskrivninger stilles på samme måde, som hvis det pågældende selskab eller forening mv. havde erhvervet de pågældende aktiver på sædvanlige handelsvilkår."

Den praktiske udfordring i bestemmelsen ligger i, at det er vanskeligt at finde dokumentation for handelsværdien af "brugte" forsyningsaktiver med tilsvarende stand, alder, restlevetid mv. som de, der skal værdiansættes.

I perioden fra 2001 og frem til 2011 har SKAT – og i et enkelt tilfælde Landsskatteretten – i en række afgørelser accepteret og selv anvist, at "handelsværdien" for forsyningsvirksomheders driftsmidler ved overgang fra skattefritagelse til skattepligt skulle opgøres på grundlag af deres nedskrevne genanskaffelsespriser. Det vil sige, hvad det ville koste at anskaffe et tilsvarende aktiv, når der samtidigt tages hensyn til netop alder og restlevetid.

SKATs PIXI-VEJLEDNING OG DCF-MODEL

SKAT præsenterede i sommeren 2010 en vejledning ("Pixi-vejledningen" - E nr. 227), som beskrev, hvorledes SKAT mente, at den pågældende bestemmelse skulle anvendes på vandsektoren. Herunder at SKATs udgangspunkt er en indkomstbaseret værdiansættelse (DCF-modellen). Pixi-vejledningen blev først endeligt offentliggjort i juni 2011.

Fra og med 2011 har SKAT med afsæt i Pixi-vejledningen og DCF-modellen ændret de skattemæssige indgangsværdier for stort set alle de vandvirksomheder, som er overgået til skattepligt efter 2007. At ændringerne "kun" sker fra 2007 og frem skyldes, at SKATs mulighed for at genoptage tidligere indkomstår er begrænset i lovgivningen.

Pixi-vejledningen tager, som anført, udgangspunkt i, at de skattemæssige indgangsværdier for aktiverne i vand-virksomhederne skal findes på grundlag af en indkomst-baseret værdiansættelsesmodel. En såkaldt DCF-model.

DCF-modeller er vidt udbredt ved værdiansættelser af kommercielle virksomheder. Både ved køb og salg af disse samt ved interne værdiansættelser. Formålet med DCF-modeller er at værdiansætte en given virksomhed ud fra dens evne til at generere et afkast til ejeren/køberen og sammenholde dette med, hvad ejer/køber kunne have fået i afkast ved at placere sin investering andetsteds. Eksempelvis i banken.

Anvendelsen af en DCF-model ved fastlæggelse af skattemæssige indgangsværdier for en vand- eller varme-virksomhed burde således på forhånd være udelukket:

- DCF-modellen forudsætter, at virksomheden kan give et afkast til ejeren, hvilket ikke er muligt under "hvile-i-sig-selv princippet"
- DCF-modellen tager afsæt i en værdiansættelse af hele virksomheden – som sådan. Den forholder sig således ikke til værdien af aktiverne. Og værdien af aktiverne kan isoleret set sagtens være højere eller lavere end værdien af den virksomhed, hvori de ejes.

RESULTATET AF SKATs BRUG AF DCF-MODELLEN

Anvendelsen af DCF-modellen har betydet, at SKAT i gennemsnit har nedsat de skattemæssige indgangsværdier for vandsektorens infrastruktur anlæg og anlæg med lang levetid med 75 % sammenholdt med de regulatoriske værdier.

De regulatoriske værdier for vandsektoren er politisk fastlagt som en gennemsnitsværdi af henholdsvis nedskrevne genanskaffelsespriser og nedskrevne historiske anskaffelsessummer.

Det er imidlertid ikke på forhånd givet, at DCF-modellen medfører en nedskrivning på 75 %. Dette afhænger udelukkende af de data, som lægges i modellen. Nedskrivningen kan således sagtens være mindre eller større. Såfremt DCF-modellen giver et negativt resultat, så har SKAT sat de skattemæssige indgangsværdier til 0 kr. De negative indgangsværdier er typisk set hos mindre vandværker, hvis strategi har været at opkræve den lavest mulige takst hos forbrugerne.

Derudover er DCF-modeller alene udtryk for et beregnet skøn. De er således ikke et sandhedsbevis. De beregnede værdier skal derfor kunne valideres ved stikprøve af, om de beregnede værdier "giver mening". SKAT har ikke foretaget en sådan validering og har i realiteten også nedskrevet anlægsaktiver, hvor handelsværdien er kendt, idet disse er købt umiddelbart før overgangen til skattepligt.

Andre data, såsom den "frie pengestrøm", er baseret på selskabernes budgetter eller et tal, som SKAT selv estimerer på baggrund af et gennemsnit for flere regnskabsår.

De væsentligste parametre i DCF-modellen

DEN FRIE PENGESTRØM

DCF-modellen er, jf. SKATs egen beskrivelse en beregning af: "Den tilbagediskonterede værdi af de forventede fremtidige frie pengestrømme, der kan henføres til det pågældende værdiansættelsesobjekt".

SKAT har måttet se bort fra, at der som udgangspunkt ikke rigtigt findes "frie pengestrømme" i "hvile-i-sig-selv" virksomheder. Derfor har SKAT lagt til grund, at den frie pengestrøm i vand- og varmevirksomheder udgøres af virksomhedens resultat af primær drift tillagt afskrivninger. Som udgangspunkt fastlægges de skattemæssige indgangsværdier på tidspunktet for skattepligtens indtræden. DCF-modellen skal derfor baseres på de data, som er til rådighed på dette tidspunkt. Det vil som udgangspunkt sige de budgetter mv., som er til rådighed på tidspunktet.

SKAT har ved sine afgørelser, som ligger flere år efter overgangen, valgt at sammenholde budgettallene med de mellemliggende årsregnskaber. De har i en del tilfælde valgt at tilsidesætte budgetgrundlaget og har i stedet anvendt pengestrømme baseret på årsregnskaber. SKAT har i praksis enten anvendt ét regnskabsår eller et gennemsnit af indtil tre regnskabsår. Valget heraf har alene beroet på en beslutning hos SKAT.

DCF-modellens resultat bliver mere positiv, jo højere den "frie pengestrøm" er.

De væsentligste parametre i DCF-modellen

HENFALDSPERIODEN

Henfaldsperioden er et udtryk for, hvor mange år DCF-beregningen skal ske over. I DCF-modellen anvender SKAT et simpelt gennemsnit for de forventede regnskabsmæssige brugstider – som fremgår af selskabets regnskabspraksis – vægtet med de oprindeligt selvangivne værdier.

I regnskabspraksis nævnes der som regel blot én periode. Eksempelvis at en given aktivgruppe afskrives over 20 til 40 år. Praksis siger intet om, hvordan brugstiden af virksomhedens aktiver fordeler sig inden for aktivgruppen. I dette tilfælde vil aktivgruppen indgå i henfaldsperioden med: $((20+40)/2)$ 30 år. Uagtet, at der i realiteten kan være tale om, at 97 % af virksomhedens aktiver kan have en brugstid på 40 år.

DCF-modellens resultat bliver mere positiv, jo længere henfaldsperioden er.

De væsentligste parametre i DCF-modellen

DISKONTERINGSFAKTOREN

Diskonteringsfaktoren ("WACC") er udtryk for det afkastkrav, som en investor har til sin investering. WACC'en er et procenttal, som er beregnet af en række forskellige parametre: Selskabsskattesatsen, den risikofrie rente, andel af fremmedkapital, en betaværdi og en risikopræmie.

Vi skal ikke gennemgå WACC'en i detaljer, men blot bemærke, at betaværdien og risikopræmien er to valgte parametre, som SKAT selv definerer. Risikopræmien er det merafkastkrav, som en investor forventes at have ved at købe en virksomhed fremfor at købe statsobligationer. Betaværdien er den risiko, som forventes at knytte sig til den konkrete virksomhed.

I de afgørelser, som vi har kendskab til inden for henholdsvis vand- og varmesektoren, har SKAT fastsat WACC'en fuldstændig ens. Det vil sige, at de eneste forskelle har været den risikofrie rente på dagen for beregningen og selskabernes grad af gældsfinansiering. Risikovurdering og afkastkrav mv. har således været uændret, uanset hvilken virksomhed SKAT har anvendt DCF-modellen på.

DCF-modellens resultat bliver mere positivt, jo lavere WACC'en er.

FORDELING AF DET BEREGNEDE RESULTAT AF DCF-MODELLEN

Det resultat, som SKAT beregner ved hjælp af DCF-modellen, er i teorien udtryk for den samlede værdi af virksomheden. Det beregnede resultat fordeler SKAT imidlertid alene på infrastruktur anlæg og anlæg med lang levetid. Såfremt en virksomhed har selvangivet værdier vedrørende ordinære driftsmidler, så ændres disse som udgangspunkt ikke af SKAT.

Fordelingen af det beregnede resultat sker forholdsmæssigt ud fra de værdier, som virksomheden oprindeligt selv har selvangivet.

EJENDOMME

I henhold til overgangsbestemmelsen, så skal afskrivningsberettigede ejendomme skattemæssigt optages til den offentlige ejendomsvurdering i året før overgangen til skattepligt. Såfremt der ikke findes en offentlig ejendomsvurdering, så skal værdien sættes til handelsværdier pr. 1. september året før.

Erfaringsmæssigt er de offentlige ejendomsvurderinger vedrørende ejendomme tilhørende forsyninger særdeles mangelfulde. Det vil sige, at der enten ikke findes vurderinger på, at ejendommene er sat til 0 kr., eller at vurderingen på anden måde er stærkt afvigende fra ejendommens formodede handelsværdier.

Baseret på SKATs praksis fra vandsektoren, så vil SKAT ansætte ejendomme til 0 kr. i såvel de situationer, hvor den offentlige ejendomsvurdering er 0 kr., som i de situationer, hvor der ikke findes en vurdering. Omvendt synes SKAT ikke at tage stilling til, hvorvidt en foreliggende offentlig ejendomsvurdering afviger fra, hvad der måtte være en formodet handelsværdi af en ejendom.

Værdiansættelsen af ejendomme indgår i en lang række af de klager, som pt. afventer Landsskatterettens behandling. Sagsbehandlingen er udsat, indtil der foreligger dom i pilot-sagerne.

HVORFOR ER FASTSÆTTELSEN AF INDGANGSVÆRDIERNE VIGTIG?

De skattemæssige indgangsværdier er det skattemæssige afskrivningsgrundlag for de anlægsaktiver mv., som et selskab ejer på tidspunktet for overgangen til skattepligt. Idet indtægterne for regulerede forsyningsvirksomheder er styret af deres mulighed for regulatoriske afskrivninger, så vil afvigelser mellem det skattemæssige og regnskabsmæssige (regulatoriske) afskrivningsgrundlag være ensbetydende med et beskatningsgrundlag.

Der kan være mange faktorer, som afgør, hvorvidt et selskab bliver skattebetalende, men en stor forskel i det regnskabs- og skattemæssige grundlag er et "godt udgangspunkt" herfor.

Den skattepligtige indkomst opgøres med afsæt i det regnskabsmæssige resultat før skat og under hensyntagen til øvrige forskelle mellem de regnskabs- og skattemæssige muligheder for eksempelvis at udgiftsføre omkostninger eller regler for, hvornår en given indtægt skal indtægtsføres. Et meget simpelt eksempel til belysning af betydningen af afskrivningsgrundlaget kunne se ud som nedenstående:

Regnskabsmæssigt resultat før skat	0
Tilbageførsel af regnskabsmæssige afskrivninger	1.000
	1.000
Skattemæssige afskrivninger	-250
Tilslutningsbidrag, aktiveret regnskabsmæssigt	100
Hensættelse, aktiveret regnskabsmæssigt	100
	-50
Skattepligtig indkomst	950
Betalbar skat (v/ 22 %)	209

UDSKUDT SKAT

Forskellen mellem de regnskabsmæssige (regulatoriske) og skattemæssige værdier kommer til udtryk i selskabernes regnskabsmæssige balancer som "udskudt skat". Det vil sige en latent skattebetaling, som hviler på selskabet, og som udløses over tid eller ved et salg af virksomheden til de regnskabsmæssige værdier.

Dette kan illustreres ved den situation, som vandsektoren pt. står i.

Som udgangspunkt selvangav hovedparten af vandsektoren de regulatoriske værdier som udtryk for handelsværdien af deres aktiver. Det vil sige, at der som udgangspunkt var balance mellem de regulatoriske og skattemæssige værdier, hvilket også synes forudsat af forligskredsen bag vandsektorreformen. Jf. et referat af et møde i forligskredsen dateret 14. januar 2009:

Når SKAT efterfølgende gennemfører en nedsættelse af det skattemæssige afskrivningsgrundlag for vandsektoren, og det regnskabsmæssige (regulatoriske) grundlag forbliver uændret, så skabes grundlaget for den "udskudte skat".

SKAT har i januar 2017 opgjort vandsektorens udskudte skattebetalinger til 36 mia. kr. (jf. rapporten "Analyse af skatteforhold i vandsektoren").

Regnskabsmæssig
(regulatorisk)
afskrivningsgrundlag

Skattemæssig
værdi

SKATs nedsættelse med

75%

svarer til en udskudt skat på
36 mia. kr.

Skattemæssigt
afskrivningsgrundlag

SKATs opgørelse formodes udelukkende at vedrøre infrastruktur og produktionsanlæg. Der er næppe udarbejdet en opgørelse over den udskudte skat, som relaterer sig til ejendomme.

KONTAKT

Kim Kirk Kaiser
Partner, Skat i BDO
E-mail: kik@bdo.dk. Mobil: 26 31 81 21

Per Frost Jensen
Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pfj@bdo.dk. Mobil: 20 92 52 50

BLIV OPDATERET MED BDO

Glæd dig til næste nummer af Forsyningsmagasinet, som udkommer i maj 2019.

Hold dig ajour indtil da - tilmeld dig BDO's nyhedsbreve om energi og forsyning via: www.bdo.dk/nyhedsbreve

BDO'S BRANCHEGRUPPE FOR ENERGI OG FORSYNING - KONTAKT EN EKSPERT

I BDO sikrer vores aktive branchegrupper, at vi altid er opdaterede på den nyeste viden. På tværs af landet styrker vi vores kunder, og i branchegruppen Energi og Forsyning kan du blandt vores mange andre eksperter møde styregruppen for Energi og Forsyning:

Kim Kirk Kaiser, Partner, Skat i BDO
E-mail: kik@bdo.dk, mobil: 26 31 81 21

Ole Ejsing, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: oej@bdo.dk, mobil: 21 69 15 88

Jeanette Staal, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: jes@bdo.dk, mobil: 40 57 03 23

Mikkel Aalykke, Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: aly@bdo.dk, mobil: 41 96 18 74

Per Frost Jensen, Senior Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pfj@bdo.dk, mobil: 20 92 52 50

Søren Peter Nielsen, Partner, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: spn@bdo.dk, mobil: 28 75 51 65

Peter Damsted Rasmussen, Director, statsautoriseret revisor i BDO
E-mail: pda@bdo.dk, mobil: 41 89 04 48

Klaus Kalsmose Jakobsen, Senior Manager, Moms i BDO
E-mail: kja@bdo.dk, mobil: 60 70 48 18